

1. Fie s suma pătratelor lungimilor laturilor unui paralelogram și d suma pătratelor lungimilor diagonalelor sale. Atunci

a) $s = 2d$; b) $s < d$; c) $s = 4d$; d) $s > d$; e) $s = 3d$; f) $s = d$.

Soluție. Fie $ABCD$ paralelogramul din enunț, iar O punctul de intersecție al diagonalelor. Atunci, O fiind mijlocul diagonalei BD , folosind teorema medianei în $\triangle ABD$ pentru mediana OA rezultă

$$OA^2 = \frac{AB^2 + AD^2}{2} - \frac{BD^2}{4} \Leftrightarrow \frac{AC^2}{4} = \frac{AB^2 + AD^2}{2} - \frac{BD^2}{4} \Leftrightarrow \\ AC^2 + BD^2 = 2(AB^2 + AD^2) = AB^2 + AD^2 + BC^2 + CD^2.$$

Prin urmare $s = d$.

Altfel. Aplicăm teorema cosinusului în triunghiurile $\triangle ABC$ și $\triangle BCD$. Obținem

$$AB^2 + BC^2 = AC^2 - 2 \cdot AB \cdot BC \cdot \cos \hat{B}$$

și respectiv

$$BC^2 + CD^2 = BD^2 - 2 \cdot BC \cdot CD \cdot \cos \hat{C}.$$

Dar $\hat{B} = \pi - \hat{C}$, deci $\cos \hat{C} = -\cos \hat{B}$, iar $AB = CD$ și $BC = DA$, deci a doua egalitate devine

$$CD^2 + DA^2 = BD^2 + 2 \cdot BC \cdot AB \cdot \cos \hat{C}.$$

Adunând această egalitate cu prima (termen cu termen), obținem

$$AB^2 + BC^2 + CD^2 + DA^2 = AC^2 + BD^2,$$

deci $s = d$.

2. Într-un triunghi dreptunghic ($\hat{A} = 90^\circ$) se cunoaște cateta $AB = 3$ și $\hat{C} = 60^\circ$. Calculați perimetrul triunghiului.

a) $4 - \sqrt{3}$; b) $4\sqrt{3}$; c) $1 + \sqrt{3}$; d) $3(1 + \sqrt{3})$; e) $3(4 - \sqrt{3})$; f) 10.

Soluție. Avem $AC = 3 \operatorname{ctg} 60^\circ = \sqrt{3}$ și $BC = \frac{AB}{\sin 60^\circ} = 2\sqrt{3}$, deci perimetrul este $3 + \sqrt{3} + 2\sqrt{3} = 3(1 + \sqrt{3})$. *Observație.* Precizarea din enunț $\hat{A} = 90^\circ$ nu este esențială. Triunghiul fiind dreptunghic, singura alternativă $\hat{B} = 90^\circ$ conduce la același rezultat.

3. Unghiurile exterioare ale unui triunghi au măsurile α, β, γ . Dacă $\alpha + \beta = 3\gamma$, atunci triunghiul este

a) echilateral; b) cu laturile în progresie aritmetică; c) isoscel; d) cu un unghi de 120° ; e) ascuțitunghic; f) dreptunghic.

Soluție. Fie A, B, C măsurile interioare ale unghiurilor triunghiului. Atunci $\gamma = A + B, \beta = A + C, \alpha = B + C$. Sumând cele trei egalități termen cu termen, obținem $\alpha + \beta + \gamma = 2(A + B + C) = 360^\circ$. Folosind relația din enunț $\alpha + \beta = 3\gamma$, rezultă $4\gamma = 360^\circ \Rightarrow \gamma = 90^\circ$, deci triunghiul este dreptunghic.

4. Dacă $\alpha \in (\frac{\pi}{2}, \pi)$ și $\sin \alpha = \frac{1}{3}$, atunci $\operatorname{tg} \alpha$ este

a) $-\frac{1}{2}$; b) $\frac{\sqrt{2}}{4}$; c) $-\frac{\sqrt{2}}{4}$; d) $\sqrt{3}$; e) $-\sqrt{3}$; f) $\sqrt{2}$.

Soluție. Cum $\alpha \in (\frac{\pi}{2}, \pi) \Rightarrow \cos \alpha < 0$. Avem $\cos \alpha = -\sqrt{1 - \sin^2 \alpha} = -\frac{2\sqrt{2}}{3}$ și $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = -\frac{\sqrt{2}}{4}$.

5. Prin secționarea unei piramide patrulateră regulate cu un plan paralel cu baza se obține un trunchi de piramidă în care raportul dintre lungimile laturilor bazei mici și bazei mari este $\frac{3}{5}$. Știind că volumul piramidei este 125, volumul trunchiului de piramidă este

a) 105; b) 98; c) $48\sqrt{2}$; d) 96; e) 102; f) 100.

Soluție. Notăm volumul piramidei mari (al piramidei inițiale care este secționată) cu V_M , iar volumul piramidei mici (piramida rezultată prin secționare) cu V_m . Cele două piramide sunt asemenea și raportul volumelor este $\frac{V_m}{V_M} = (\frac{3}{5})^3$. Dacă $V_M = 125$, rezultă $V_m = 27$, deci volumul trunchiului de piramidă este $V_M - V_m = 98$.

6. Să se determine suma lungimilor bazelor unui trapez, știind că linia sa mijlocie are lungimea 15.

a) 18; b) 20; c) 16; d) 30; e) 15; f) 24.

Soluție. Avem $m = \frac{b+B}{2} = 15$ (unde m =linia mijlocie, b =baza mică, B =baza mare), deci $b + B = 30$.

7. Dacă $\sin^2 15^\circ + \cos^2 15^\circ = (y + 1)(y - 2)$, $y > 0$, atunci y este egal cu

a) $\frac{1-\sqrt{13}}{2}$; b) $\frac{1}{7}$; c) $\frac{\sqrt{2}}{2}$; d) $\sqrt{13}$; e) $\sin 15^\circ$; f) $\frac{1+\sqrt{13}}{2}$.

Soluție. Avem $(y + 1)(y - 2) = 1 \Leftrightarrow y^2 - y - 3 = 0 \Leftrightarrow y = \frac{1 \pm \sqrt{13}}{2}$. Cum $y > 0$, rezultă $y = \frac{1 + \sqrt{13}}{2}$.

8. Un con și un cilindru au același volum. Știind că înălțimile lor sunt egale, calculați raportul dintre raza conului și raza cilindrului.

a) $\frac{4}{3}$; b) $\frac{5}{4}$; c) $\sqrt{3}$; d) $\frac{3}{2}$; e) $\sqrt{5}$; f) $\sqrt{2}$.

Soluție. Avem R_1 =raza conului, R_2 =raza cilindrului $\Rightarrow V_1 = \frac{\pi R_1^2 h}{3} = \pi R_2^2 h \Rightarrow \left(\frac{R_1}{R_2}\right)^2 = 3 \Rightarrow \frac{R_1}{R_2} = \sqrt{3}$.

9. Aflați aria unui trapez isoscel având baza mică 6, baza mare 8 și diagonalele perpendiculare.

a) $14\sqrt{2}$; b) 25; c) 49; d) 36; e) 64; f) $12\sqrt{3}$.

Soluție. Fie M și N mijloacele bazelor mici și respectiv mari (AD și BC) ale trapezului isoscel $ABCD$. Dacă O este punctul de intersecție al diagonalelor, atunci M, O, N sunt coliniare, iar triunghiurile AOD și BOC sunt triunghiuri dreptunghice isoscele cu vârful unghiului drept în O . Avem $OM = \frac{AD}{2} = 3$, $ON = \frac{BC}{2} = 4$. Deci $MN = 7$. Cum MN este înălțime, rezultă

$$S = \frac{(AB + DC)}{2} MN = 7 \cdot 7 = 49.$$

10. Valoarea expresiei $E = \cos \frac{2\pi}{7} + \cos \frac{4\pi}{7} + \cos \frac{6\pi}{7}$ este

a) $-\frac{\sqrt{2}}{2}$; b) $-\frac{1}{2}$; c) $\frac{\sqrt{2}}{2}$; d) $\sqrt{3}$; e) $\frac{1}{2}$; f) 1.

Soluție. Avem

$$\begin{aligned} 2E \sin \frac{\pi}{7} &= 2 \sin \frac{\pi}{7} \cos \frac{2\pi}{7} + 2 \sin \frac{\pi}{7} \cos \frac{4\pi}{7} + 2 \sin \frac{\pi}{7} \cos \frac{6\pi}{7} = \\ &= \sin \frac{3\pi}{7} - \sin \frac{\pi}{7} + \sin \frac{5\pi}{7} - \sin \frac{3\pi}{7} + \sin \pi - \sin \frac{5\pi}{7} = \\ &= -\sin \frac{\pi}{7} + \sin \pi = -\sin \frac{\pi}{7}. \end{aligned}$$

Deci $2E \sin \frac{\pi}{7} = -\sin \frac{\pi}{7} \Rightarrow E = -\frac{1}{2}$.

11. Se consideră un patrulater convex $ABCD$ în care $AB \equiv CD$. Se cere locul geometric al punctelor M din planul patrulaterului ce satisfac relația $MA^2 + MB^2 = MC^2 + MD^2$.

a) un cerc tangent la AB și CD ; b) o semidreaptă; c) o dreaptă; d) două drepte paralele; e) un singur punct; f) mulțimea vidă.

Soluție. Fie E mijlocul lui AB , F mijlocul lui CD . Din teorema medianei pentru mediana ME în triunghiul MAB și mediana MF în triunghiul MCD , avem

$$ME^2 = \frac{MA^2 + MB^2}{2} - \frac{AB^2}{4}, \quad MF^2 = \frac{MC^2 + MD^2}{2} - \frac{CD^2}{4}.$$

Dar $MA^2 + MB^2 = MC^2 + MD^2$ și $AB = DC$, deci $ME = MF$. Reciproc, pentru un punct M ales astfel încât $ME = MF$ se arată că are loc egalitatea din enunț. Prin urmare locul geometric căutat este mediatoarea segmentului EF .

12. Fie O intersecția diagonalelor AC și BD ale patrulaterului convex $ABCD$. Dacă $AO = 2OC$ și $OB = 2OD$, să se calculeze raportul $\frac{\text{aria}(ABCD)}{\text{aria}(DOC)}$.

a) 5; b) 7; c) 8; d) 4; e) 9; f) 3.

Soluție. Avem $\widehat{AOB} = \alpha$, $OC = x$, $OD = y$. Rezultă $m(\widehat{AOD}) = \pi - \alpha$ și $S_{AOB} = \frac{2x2y \sin \alpha}{2} = 2xy \sin \alpha$, $S_{AOD} = S_{BOC} = xy \sin \alpha$, $S_{DOC} = \frac{xy \sin \alpha}{2}$. În final obținem $S_{ABCD} = \frac{9}{2} xy \sin \alpha = 9S_{DOC}$, deci $\frac{S_{ABCD}}{S_{DOC}} = 9$.

13. Într-un cerc de rază R se înscrie un triunghi echilateral. Aria triunghiului este

- a) $\frac{R^2\sqrt{3}}{6}$; b) $\frac{3R^2\sqrt{3}}{4}$; c) $\frac{R^2\sqrt{3}}{2}$; d) $\frac{3R^2\sqrt{3}}{2}$; e) $3R^2\sqrt{3}$; f) $\frac{2R^2\sqrt{3}}{3}$.

Soluție. Latura triunghiului echilateral înscris în cercul de rază R este $a = R\sqrt{3}$, deci rezultă aria triunghiului $S = \frac{a^2\sqrt{3}}{4} = \frac{3\sqrt{3}R^2}{4}$. Altfel. Considerăm punctele A', B', C' pe cerc astfel încât $AA'BB'CC'$ să fie hexagon regulat. Dacă O este centrul cercului, atunci au loc congruențele de triunghiuri (cazul LUL): $\triangle OAB \equiv \triangle A'AB$, $\triangle OBC \equiv \triangle B'BC$ și $\triangle OCA \equiv \triangle C'CA$. Triunghiurile din stânga partiționează triunghiul dat, iar toate cele 6 triunghiuri - hexagonul. Deci aria triunghiului dat $\triangle ABC$ este jumătate din aria hexagonului $AA'BB'CC'$. O altă partiție a hexagonului este realizată de triunghiurile echilaterale congruente $\triangle OAA', \triangle OA'B, \triangle OBB', \triangle OB'C, \triangle OCC', \triangle OC'A$, care au toate laturile egale cu R , deci aria $\frac{R^2\sqrt{3}}{4}$. Atunci aria hexagonului este $6 \cdot \frac{R^2\sqrt{3}}{4} = \frac{3R^2\sqrt{3}}{2}$ și prin urmare aria triunghiului $\triangle ABC$ este $\frac{1}{2} \cdot \frac{3R^2\sqrt{3}}{2} = \frac{3R^2\sqrt{3}}{4}$.

14. Fie O punctul de intersecție al mediatoarelor unui triunghi oarecare. Atunci O este

- a) ortocentrul; b) situat în exteriorul triunghiului; c) un vârf al triunghiului;
d) egal depărtat de laturile triunghiului; e) centrul de greutate; f) egal depărtat de vârfurile triunghiului.

Soluție. Punctul O este egal depărtat de vârfurile triunghiului.

15. Raportul dintre măsura unui unghi înscris într-un cerc și măsura arcului cuprins între laturile sale este

- a) $\frac{1}{3}$; b) $\frac{1}{4}$; c) $\frac{3}{4}$; d) 1; e) $\frac{1}{2}$; f) $\frac{2}{3}$.

Soluție. Fie \widehat{MAN} acest unghi. Măsura sa este jumătate din măsura arcului de cerc MN opus vârfului A , care prin definiție este măsura unghiului la centru \widehat{MON} care subîntinde acest arc. Prin urmare, raportul este $\frac{1}{2}$.

16. Volumul piramidei determinate de trei muchii concurente ale unui cub de latură a este

- a) $\frac{a^3\sqrt{3}}{3}$; b) $\frac{2a^3}{3}$; c) $\frac{a^3}{2}$; d) $a^3\sqrt{2}$; e) $\frac{a^3}{6}$; f) $\frac{a^3}{3}$.

Soluție. Volumul este $V = \frac{a^2}{3}a = \frac{a^3}{6}$.

17. Dacă în triunghiul ABC avem $AB = \sqrt{13}$, $BC = 3$, $\hat{C} = 60^\circ$, atunci

- a) $AC = 2$; b) $AC = 3\sqrt{3}$; c) $AC = 4\sqrt{2}$; d) $AC = 3\sqrt{2}$; e) $AC = 4\sqrt{3}$;
f) $AC = 4$.

Soluție. Din teorema cosinusului pentru unghiul \hat{C} în triunghiul ABC , obținem $AB^2 = AC^2 + BC^2 - 2 \cdot AC \cdot BC \cdot \cos 60^\circ$, deci notând $AC = x > 0$, rezultă

$$13 = x^2 + 9 - 3x \Leftrightarrow x^2 - 3x - 4 = 0 \Leftrightarrow x \in \{-1, 4\}.$$

Convine doar soluția pozitivă, deci $AC = x = 4$.

18. Să se calculeze $z = \left(\frac{1+i\sqrt{3}}{1-i}\right)^6$.

- a) $z = -8i$; b) $z = 2^3$; c) $z = 2^3(1+i)$; d) $z = 2^5\sqrt{2}(1+i)$; e) $z = 2^3(1+i\sqrt{3})$; f) $z = 2^3(1-i)$.

Soluție. Scriem numărătorul și numitorul fracției în forma trigonometrică:

$$1 + i\sqrt{3} = 2 \left(\cos \frac{\pi}{3} + i \sin \frac{\pi}{3} \right), \quad 1 - i = \sqrt{2} \left(\cos \left(-\frac{\pi}{4} \right) + i \sin \left(-\frac{\pi}{4} \right) \right),$$

deci folosind formula lui Moivre, rezultă

$$z = \frac{2^6 (\cos 2\pi + i \sin 2\pi)}{\sqrt{2}^6 (\cos (-\frac{3\pi}{2}) + i \sin (-\frac{3\pi}{2}))} = \frac{8}{i} = -8i.$$

Altfel, algebric, folosim binomul lui Newton, avem $(1+i\sqrt{3})^3 = -8$, iar $(1-i)^2 = -2i$. Atunci $\left[\frac{1+i\sqrt{3}}{1-i}\right]^6 = \frac{(-8)^2}{(-2i)^3} = \frac{64}{8i} = \frac{8}{i} = -8i$.